

TASHKILOT VA MUASSASALARDA BOSHQARUVNING AHAMIYATI

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17111258>

Abdurashitova Sharofat Abdumajitovna

Toshkent davlat tibbiyot universiteti

Malikova Gulmira Sayfulla qizi

Annotatsiya

Ushbu maqolada tashkilot va muassasalarda boshqaruvning ahamiyati, boshqaruv tamoyillari, ish samaradorligini oshirish, ish faoliyatni doimiy takomillashtirish va innovatsiyalarni qoʻllab-quvvatlash haqida soʻz boradi.

Kalit soʻzlar

faoliyat, innovatsiya, imkoniyat, reja, tashkil qilish, jarayon, ragʻbatlantirish boshqarish.

Аннотация

В этой статье рассматривается важность управления в организациях и учреждениях, принципы управления, повышение эффективности работы, постоянное улучшение производительности и поддержка инноваций.

Ключевые слова

деятельность, инновации, возможности, план, организация, процесс, стимулирование управления.

Annotation

this article will talk about the importance of Management in organizations and institutions, management principles, improving work efficiency, continuous improvement of work activities and support for innovation.

Keywords

activity, innovation, opportunity, Plan, Organization, process, incentive management.

Tashkilot va Muassasalarda boshqaruv ishi — tashkilotning maqsadlariga erishish uchun resurslarni (kadrlar, moliya, materiallar, vaqt) rejalashtirish, tashkil etish, boshqarish va nazorat qilish jarayoni.

Asosiy funktsiyalar

- Rejalashtirish

- Strategik, taktika va operativ rejalar ishlab chiqish.
- Maqsadlarni SMART (aniq, o'lchanadigan, erishiladigan, muvofiq, vaqtli) qilib belgilash.
- Tashkiliy ishlar
- Tuzilmaviy bo'linmalarni tashkil etish va vazifalarni taqsimlash.
- Lavozimlar va vakolatlarni aniqlash.
- Rahbarlik va motivatsiya
- Xodimlarni rag'batlantirish, trening va professional rivojlanishni ta'minlash.
- Liderlik uslublarini qo'llash: demokratik, avtokratik, delegatsiyalovchi.
- Boshqaruv (qaror qabul qilish)
- Ma'lumotlarga asoslangan qarorlar qabul qilish, muammolarni tez va samarali hal etish.

- Nazorat va baholash
- Ish samaradorligini monitoring qilish, KPI va hisobotlar orqali baholash.
- Tuzatuv choralari va takomillashtirish rejalarini ishlab chiqish.

Tashkiliy strukturalar

- Gorizontallashgan va vertikallashgan strukturalar.
- Matritsa, loyiha asosidagi va funktsional tuzilmalar.
- Har bir struktura afzallik va cheklovlarga ega; tanlash muassasaning

maqsadlari va hajmiga bog'liq.

Samarali boshqaruv tamoyillari

- Aniqlik va shaffoflik
- Ma'lumotga asoslangan qarorlar
- Ishtirokchilik va kommunikatsiya
- Resurslarni samarali taqsimlash
- Doimiy takomillashtirish va innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash

Har qanday ishni tashkil etish murakkab jarayondir. Boshqaruv tamoyillari qanday? Maqsad printsiplari va mehnat tamoyili muvozanatda bo'lishi kerak.

- Mehnat taqsimoti. Jamoaning har bir a'zosi o'z ishini qilishi va boshqalarning ishiga va muammolariga aralashishga urinmasligi kerak.

-Intizom. Faqat xodimlarning shaxsiy muammolari ish jarayoniga hech qanday xalaqit bermaydigan kompaniyalar rivojlanadi.

-Mas'ul shaxslarning mavjudligi. Menejmentning har bir darajasida o'z ishi va nazorati ostida bajarilgan ishlar uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga olishga qodir va qodir odamlar bo'lishi kerak.

-Shaxsiy manfaatlarning umumiy manfaatlarga bo'ysunishi. Inson kompaniyani rivojlantirish orqali o'z rivojlanishiga intilishi kerak.

-Mukofot. O'z vaqtida ish haqini, shuningdek, yaxshi ish uchun mukofotlarni olgan xodim, o'z mehnati uchun munosib haq olmaydigan odamlarga qaraganda samaraliroq ishlaydi.

Boshqaruv tushunchasi tor ma'noda biror-bir tashkilot maqsadini aniqlash va unga erishish uchun zarur bo'lgan rejalashtirish, tashkil etish va nazorat jarayonlarining foyda keltirishi, samara berishi, faoliyat yo'nalishini to'g'ri tanlay bilish, qarorlar qabul qila olishga hamda uning boshqarilishini nazorat qilishga va bu jarayonning borishiga bog'liq bo'ladi. Boshqaruv nafaqat korxona doirasida, qolaversa, butun bir jamiyat, davlatni o'z tanlagan yo'li maqsad va intilishlariga yetaklovchi, iqtisodiyotni kuchli, barqaror ishlovchi mexanizmga aylantirishda muhim ta'sir etuvchi kuch hisoblanadi. ⁶

Sog'lom fikr Ishlab chiqarishni tashkil etish asosida tonnalar ortidan quvish, biznesga katta kapital kiritishga intilish emas, balki ishlab chiqarishni oqilona tashkil etish, sog'lom fikr asosida tashkilot muammolarini yechish yotishi lozim.

O'rinli maslahat Emerson har bir xo'jalik yurituvchi subyektning "barcha bo'linmalarda boshqaruvni takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqish bilan shug'ullanuvchi" bo'lim tashkil etishni taklif etgan. Emersonning bu qoidasi zamonaviy xo'jalik yurituvchi subyektlarda menejment rolini tushunishda to'liq mos keladi.

Intizom Bu borada tegishli yo'riqnomalar mavjud bo'lishi va har bir ishchi uni bilishi va bajarishi lozim.

Xodimga nisbatan munosabat Ishchilar yaxshi mehnat sharoiti, ish haqi va doimiy ravishda malakalarini oshirish imkoniyatlari bilan ta'minlangan bo'lishi lozim. Ishchilar tanlov asosida ishga olinishi va bunda ularning ishga qobiliyatlarini hisobga olish lozim.⁷

Xulosa

Muassasalarda boshqaruv ishi tizimli yondashuv, samarali kommunikatsiya, ma'lumotga asoslangan qarorlar va doimiy takomillashtirishni talab etadi. Bu tamoyillarni amaliyotga tatbiq etish muassasaning barqarorligi va muvaffaqiyatini ta'minlaydi.

ADABIYOTLAR RO'YHATI:

⁵ <https://uz.modern-info.com/>

⁶ <file:///C:/Users/user/Downloads/74-77.pdf>

⁷ <https://cyberleninka.ru/article/n/boshqaruvning-mohiyati-tamoyillari-va-maqsadlari>

- 1.<https://uz.modern-info.com/>
- 2.<file:///C:/Users/user/Downloads/74-77.pdf>
- 3.<https://cyberleninka.ru/article/n/boshqaruvning-mohiyati-tamoyillari-va-maqsadlari>